UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Questiones spiritualis [con]uiuij delicias preferentes, super euangelijs tam de te[m]pore [quam] de sanctis

Johannes <de Turrecremata>

Lyon, 18. Jan. 1509

D[omi]nica xxi. post trinitatem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-70506

Visual Library

fumoſus.⁊ talis eſt tenebroſus ⁊ iſte erit in īferno. Ex iſtis ptꝫ reſponſio ad tria obiecta. ¶ Ad quartā rñdet (vbi ſup̄.q.iiij.) ꝙ in fletu corporali duo inueniūt quorū vnū eſt lachrymarū reſolutio.⁊ q̄ntum ad hoc fletus corporalis in dānatis eſſe nō poteſt quia poſt diem iudicij quieſcente motu p̄mi mobilis nō eſt aliqua generatio vel corruptio vel corporalis alteratio in lachrymarū aūt reſolutione oportet eſſe alicuius humoris generationem qui per lacrimas diſtillat. vnde q̄ntū ad hoc corporalis fletus in damnatis eſſe non poteſt. Aliud qđ inuenitur in corporali fletu eſt q̄dā cōmotio ⁊ turbatio capitis ⁊ oculorū.⁊ q̄ntū ad hoc flet⁹ in dānatis eſſe poterit poſt reſurrectionē corporū damnatorum qui nō ſolū ex exteriori affligentur.ſed etiam ab interiori ſm̄ qđ corpus mutat̄ ad paſſionem anime in bonū vel malū.et q̄ntum ad hoc fletus reſpōdet delectationi que fuit in anima ⁊ in corpore.⁊ ita patet reſpōſio ad obiectum.

Dominica xxj. eſt euangeliū. Erat q̄dam regulus Joh.iiij. Circa qđ poſſunt diſputari ſequentes q̄ōnes. ¶ Prima. vtrū regulus iſte cuius fili⁹ infirmabatur iuſte fuit rep̄henſus a xp̄o dicente. Niſi videritis ſigna et p̄digia nō creditis. ¶ Secūda. vtrū miraculū hoc ſit idē cū miraculo illo de quo ſcribit̄ matt. viij.de centurionis ſeruo ſanato a xp̄o. ¶ Tertia. vtrū hora ſeptima qua filius reguli ſanat⁹ eſt a febre aliq̄d ſignificet in ſp̄ūali curatione aīe a febre peccati.

Ad primā queſtionē ſic p̄cedit̄. Et videtur ꝙ nō iuſte ſiue cōuenienter fuit reprehēſus iſte regul⁹ a xp̄o dicēte ei. Niſi videritis ſigna ⁊ p̄digia nō creditis. ¶ Primo ſic. Niſi eñ xp̄m crediſſet ſaluatorē nō petiuiſſet ab eo pro filio ſuo ſaluationē ergo videt̄ ꝙ credebat ⁊ ita incōuenienter rep̄hēdebat̄ ꝙ nō credebat. ¶ Scđo ſic. Non veniebat reprehēdēdus in eo ꝙ querebat ſigna. nam fides per ſigna probat̄. ¶ Tertio. iſte cum eſſet gētilis nō veniebat rep̄hēdēdus ſi nō crederet. cū nec per ſacrā ſcripturā quā nō viderat. nec p̄ rationē naturalē poterat ad fidem p̄uenire. Unde ap̄ls dicit. Signa data ſunt infidelibus. j. Cor. xiiij. ¶ In oppoſitū eſt euāgelium. in quo reprehēdit eū dicens. Niſi videritis ⁊c̄. ¶ Rñdeo dicendū. ꝙ iuſte eſt reprehēſus

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

iſte regulus a xp̄o. Pro qua con
cluſione notificāda eſt notandū
iuxta ſctm̄ tho. ſuper Johem. ꝙ
aliter trahūtur ad fidem xp̄i in-
fideles. ⁊ aliter fideles. nam in
fideles nō poſſunt trahi nec du-
ci auctoritate ſacre ſcripture.
qꝛ ei nō credūt. Nec per rationē
naturalē. qꝛ fides eſt ſupra ra-
tionē. ⁊ ideo inducēdi ſunt ꝑ mi
racula. j. Cor. xiiij. Signa data
ſunt infidelibꝰ nō fidelibus. Fi-
deles aūt ducendi ſunt ⁊ dirigē-
di auctoritate ſacre ſcripture
cui acquieſcere tenētur. In hoc
ergo iſte regulus redarguitur.
qꝛ cū eſſet nutritꝰ inter iudeos
⁊ inſtructꝰ de lege. non per ſcri-
pture auctoritatē ſed per ſigna
credere volebat. ⁊ ideo dn̄s re-
prehēdit euʒ dicēs. Niſi ſigna ⁊
ꝓdigia. id eſt miracula que dicū
tur aliq̄n ſigna inq̄ntum ſunt de-
mōſtratiua diuine virtutis. Pro
digia xō qꝛ certiſſime indicent.
vt ſic dicat ꝓdigiū quaſi. procul
oſtendēs aliquem effectū futu-
rum. ¶ Ad rōnes in oppoſitum.
¶ Ad primā r̄ndetur. ꝙ regulus
iſte adhuc nō credebat perfecte
Erat enim in eo duplex defectꝰ
fidei. Primus. quia lʒ crederet
xp̄m eſſe bonū hoiem. non tamē
credebat eū habere diuinā natu
raʒ. al's crediſſet etiā abſentē
poſſe curare. cum deus vbiqꝫ ſit
preſens. Hiere. xxiij. Celū ⁊ ter-
ram ego impleo. Et ſic nō rogaſ
ſet eum vt deſcēderet in domuʒ
ſuam. ſed qd̄ mādaret tm̄. Scd̄s
defectus fuit. qꝛ ſm chryſoſto-
mum. Dubitabat vtrū xp̄s ſana-
re poſſet filiū ſuū. nam ſi pro cer
to hoc crediſſet nō expectaſſet
aduentū xp̄i ad terrā ſuam. quia
ipſe potius iuiſſet in iudeā. ſed
modo quaſi deſperatꝰ de ſalute
filij nolens negligere quicqꝫ qd̄
circa hoc facere poſſet. adijt ad
eum more parētū qui deſperan-
tes de ſalute filioꝝ etiā imperi-
tos medicos ꝯſulunt. ¶ Ad alia
duo patet reſpōſio ex dictis.

AD ſecūdaʒ
queſtionem ſic
ꝓcedit. Et vi-
detur ꝙ idem
ſit miraculum
hoc. ⁊ quod de
ſcribit Matt.
viij. de centurione. Primo au-
ctoritate chryſoſtomi. ¶ Scd̄o
auctoritate theophili. ¶ In op-
poſitū ſunt alij doctores. ¶ Re-
ſpōdeo iuxta ſctm̄ tho. ⁊ nicolaū
de lyra ſuꝑ iohem qui amboqꝫ
quattuor oſtendūt. ꝙ nō ſit ideʒ
hoc miraculuʒ cum illo. Primo
ex perſona infirmi. quia hic dici
tur filius. ibi autem dicitur ſer-
uus. Secūdo ex infirmitate. qꝛ
hic dicitur febris. ibi autem di-
citur paralyſis. vnde ibi dicitur.
Seruus meꝰ iacet in domo pa-
raliticus. Tertio ex modo roga
di. qꝛ iſte rogabat vt veniret p̄e
ſentialiter. credēs qꝛ non poſſet
curare aliter. ꝓpter qd̄ fuit rep-
henſus a xp̄o. Ille aūt centurio

preſentiam chriſti repellebat. re
putans ſe indignum tanto hoſpi
te. dicens. Non ſum dign⁹ ⁊c. cre
debat xp̄m etiaʒ abſentem poſſe
ſanare infirmum ſolo imperio. ꝓ
pter quod dicebat. Dic tantū ver
bo et ſanabitur puer me⁹. ꝓpter
quod fuit a deo commendatus
dicente. Non inueni tātam fidē
in iſrael. Et ſic pʒ ex modo rogā
di. qꝛ iſte regulus fuit alius ab il
lo centuriōe. Quarto ptʒ ex loco
qꝛ ipſe erat in capharnaum quā
do rogat⁹ fuit a centurione. Hic
dicitur ꝙ erat in chana galilee
qñ fuit rogatus a regulo. Et ſic
iſte regulus non eſt idem qd̄ cen
turio. ſed fuit quedā de familia
herodis tetrarche. ſiue nuncius
ſiue officialis imperatoris ⁊c.

AD tertiaʒ
queſtioneʒ ſic
ꝓceditur. Et
videtur iuxta
albertuʒ. ꝙ ſi
gnificant ille
ſeptē hore q̄
bus reſurgit aīa a pctō et ſanat̄
de febre peccati per penitentiā.
¶ Prima quidem hora in com
punctione cordis. que quattuor
hʒ momēta. quoꝝ vnū eſt mot⁹ li
beri arbitrij ī deū. Alterū eſt mo
tus liberi arbitrij in pctm̄ dete
ſtādo illd̄. Tertiū eſt dolor de cō
miſſo. Et q̄rtuʒ eſt ſpes venie de
mia dei. pſal. Cōmouiſti trā ⁊c.
Cōmouiſti dicit ꝓpter motuʒ in
deū. Conturbaſti ꝓpter motū de
teſtationis in pctm̄. Sana cōtri
tiones eius dicit ꝓpter motum
doloris de cōmiſſo. Quia cōmo
ta eſt. dicit propter motū ſpei in
miſericordiam remittētis. Hec
ergo quattuor momenta faciūt
vnam horam. ¶ Cōfeſſio autem
habet horas tres. quia confeſſio
dʒ eſſe pura. ſimplex. et integra.
Puritas hʒ quattuor momenta.
Primū ſcʒ vt fortiter dicat. Se
cunduʒ. vt ſicut fecit dicat. Ter
tium. vt excuſationem non que
rat. Quartum vt cum verecun
dia quam turpitudo peccati exi
git confiteatur. De primo horū
dicit̄ yſa. xliij. Dic tu iniquitates
tuas vt iuſtificeris. De ſecundo
Joſue. vij. Da gloriam deo ⁊ cō
fitere peccatum tuū ⁊ indica mi
hi quid feceris. Non enī cōfitet̄
niſi dicat ſicut fecit. De tertio.
in pſ. Non declines cor meū ad
excuſādas excuſari ⁊c. De quar
to Hiere. vj. Cōfuſi ſunt qꝛ fece
runt. ¶ Simplex aūt cōfeſſio hʒ
quattuor momēta. Primū eſt ꝙ
ſit ſine plica hypocriſis. Plicam
hʒ hypocriſis q̄ ꝑ confeſſionē in
tendit iuſtificare ſeipſum Luce
xvj. Quid iuſtificatis vos coraʒ
hoib⁹. de⁹ aūt ⁊c. Vñ ibidē ꝯpat̄
dealbatis ſepulcris. Et de iſtis
dicit pſal. Sepulcrū patens eſt
guttur eorū. qui ſic confitentur.
Scōm momentū eſt qñ cōfeſſio
eſt ſine plica vanitatis. Vanitati
aūt permixta eſt ꝯfeſſio quando
id qd̄ ad vanitatē ſeculi facit lete
confitet̄. quod aūt ſm ſeculū cō

fuſionē pretendit dimiſſo vultu
vir dicit Prouer.ij. Letantur cū
male fecerint. ⁊ exultant in reb⁹
peſſimis. Tertium eſt. ꝙ confeſ
ſio ſit ſine plica ꝑmixtionis. Pli
ca autem permixtionis eſt quan
do intermiſcet plurima que non
ſunt peccata. vt ex illo non in to
to iniuſtus appareat Et in ſignū
huius dicitur de ſanctis. ꝙ veſti
mēta debent eſſe candida per to
tum. ⁊ maculis non aſperſa. Et
Cant. iiij. dicit. Tota pulcra es
amica mea ⁊ macula nō eſt in te
fauus diſtillans labia tua mel ⁊
lac ⁊c. Quartum momentum cō
feſſionis eſt. ꝙ ſit ſine plica dolo
ſitatis. dolo autem permixta eſt
confeſſio quando non hꝫ emen-
dandi propoſitum. In hoc enim
viget peccandi voluntas adhuc
et non habet emendandi propo-
ſitum mala. Malachie. j. Male
dictus doloſus qui habet in gre
ge ſuo maſculum et votum fa-
ciens immolat debile dño. In
hoc enim debile eſt ſacrificium
quod ſic offertur. Sic ergo hec
hora quattuor habet momenta.
Integra autē erit confeſſio ſic.
hec hora quattuor hꝫ momēta.
Primum eſt. vt totum ſine dimi
nutione dicatur. Secundum eſt
vt vni totum dicatur. Tertium
eſt. vt vna vice q̄tuz recordatur
dicatur. Quarto vt dimidia ve-
nia non ſperet. De primo in ṗs.
Cōfitebor tibi i toto corde meo
hoc eſt. ex toto corde totum di-
cendo quod eſt in corde. De ſe-
cundo. vt vni totuz dicatur. ſicut
vni medico totus dolor aperit.
Hoc eſt ſignificatum. Lu. x. vbi
ſamaritanus omnia vulnera ſe-
miuiui ligauit infundēs oleum
et vinum. De tertio ꝙ ſimul vna
vice dicatur yſa. xxxviij. Recogi
tabo tibi omnes annos meos in
amaritudine aīe mee. De quar-
to. ꝙ non dimidia venia ſperet.
ṗs. Qui propiciatur omnib⁹ ini-
quitatib⁹ tuis qui ſanat omnes
infir. tu. Iſti ergo ſunt quattuor
hore. ¶ Tres reſidue ſunt in ſa-
tiſfactione. ſcilicet ieiunium qḋ
ſanat peſtes corporis. et oratio
que ſanat peſtes mentis. et ele-
moſyna cordis vel opis vtriuſqꝫ
que ſanat peſtes facultatis. Ie-
iunium autem habet quattuor
momenta. Primum eſt. vt leto
vultu exhibeatur Matthei. vj.
Tu autem cum ieiunias ⁊c. Se
cundum. ꝙ vſqꝫ ad petulātie cor
poralis mortificationem produ
catur Iohelis. ij. In ieiunio ⁊ fle
tu et planctu. ⁊ ſcindite corda ve
ſtra ⁊c. Tertiuz eſt. vt ſobrietas
ſenſuum ⁊ anime ſeruetur et ra
tionabile ſit ne natura deſtruat.
Roꝝ. xij. Rationabile obſequiū
veſtrum. Quartuz autem momē
tum huiuſmodi hore eſt. vt dum
ieiunat corpus. mēs cibo dei pa
ſcatur. Deuto. viij. et Matt. iiij.
Non in ſolo pane viuit homo. ſꝫ
⁊c. ¶ Oratio autem eſt ſecunda
hora que ſicut dicit auguſtinus.
eſt pius affectus mentis in deū
directus. Habet autem hec ho-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ra quattuoꝛ momenta. Primuȝ
eſt.vt iñ ſecreto coꝛdis fiat. Se
cundum eſt.vt deuote fiat.Ter-
tium eſt.vt ad ſaluteȝ fiat.Quar
tum eſt.vt perſeuerāter fiat. De
primo Matthei. vj. Tu autem
cum oꝛaueris intra cubiculum
tuum ⁊c.tunc inuocabis et dñs
exaudiet, De ſcdo ſcilicet ꝙ de-
uote fiat.ps.Dirigatur oꝛatio ſi
cut ⁊c.qꝛ oꝛatio debet eſſe igni-
ta feruoꝛe deuotionis ⁊ condita
odoꝛamentis virtutum. De ter-
tio ſcilicet ꝙ fiat de pertinenti-
bus ad ſalutem.Matt.vj. Pri-
mum querite regnum dei ⁊ iuſti
ciam eius.De quarto ſcilicet de
perſeuerantia.Luce.xviij. Quo
niam opoꝛtet ſemper oꝛare ⁊ nō
deficere. Luce.xj. Propter im-
pꝛobitatem eius ⁊c. ¶ Elemoſy
na eſt tertia hoꝛa.⁊ ſumitur hec
tam pro ſpirituali ꝙ̄ pro coꝛpo-
rali.⁊ ſic omnis poteſt ad elemo
ſynā ſufficere. Hec hȝ quattuoꝛ
momenta.ſcilicet compaſſioneȝ
in coꝛde.dulcedinē in oꝛe.largi-
tatem in manu.⁊ vtilitatē in da-
to.De pꝛimo ſcȝ cōpaſſione yſa.
lviij.Cum effuderis eſurientī ani
mam tuam ⁊c . Luce.vj. Eſtote
miſericoꝛdes ſicut ⁊c. De ſcdo
ſcȝ de dulcedine oꝛis. Eccī.iiij.
Declina pauperi ſine triſticia au
rem tuā ⁊c.De tertio ſcȝ.largita
te manus.Thobie.iiij. Si mul-
tum tibi fuerit ⁊c.De quarto ſcȝ
vtilitate dati. Luce.xj.Quis ve
ſtrum patrem petit panem nūqd
lapidem dabit illi ⁊c. Hec igiṫ
ſunt ſepteȝ hoꝛe quarū q̄libet hȝ
quattuoꝛ momenta.ex quib⁹ cō-
pletur.Quāuis enim ſm compo
ſitas hoꝛa ex pluribus momen-
tis componatur.tamen ſm natu
ram nō componitur niſi ex quat
tuoꝛ.in quoꝛuȝ pꝛimo eius virt⁹
oꝛitur in ſcdo pꝛoficiendo ꝓgre
ditur.in tertio ſtat in augmento
in quarto pfectā diffundit opera
tionem ſue virtutis . Hoc enim
modo res create in ens pficiunt
⁊ ideo hāc ex quattuoꝛ fecimus
compoſitionem . Hec albertus.

Dominica xxij.eſt euan-
geliuȝ.Simi
le eſt regnum
celoꝝ ⁊c.mat.
xviij.circa qđ
poſſūt hec di-
ſputari. ¶ Primo.vtruȝ ſeruus
ille cui dimiſſa ſunt a dño decē
milia talentoꝛum peccauit petē
do a cōſeruo ſuo cētū denarios.
¶ Scdo.vtrū p ingratitudinem
redierūt peccata pꝛius dimiſſa.
¶ Tertio.vtruȝ poteſt contritio
in aliquo eſſe vt omne debituȝ a
deo ſibi dimittatur.

Ad pꝛimaȝ
queſtioneȝ ſic
ꝓceditur . Et
videtur ꝙ ſer
uus ille pecca
uerit petendo
a cōſeruo ſuo
debitū. ¶ Pri
mo ſic, ex pꝛe